

Брайън Олдис

Как се става войник

Сержант Тейлър лежеше в болничното легло и сънуваше.

Той беше полковник. Бе наследил чина от баща си и от бащата на баща си. Първата нощ в живота си беше пролежал в блатата на Ас-А-Мерекас. Тъй като водните варани и алигаторите не го бяха изяли, можа да получи военно възпитание, подобаващо на фамилиното му положение. Юношеството му премина край парадните плацове. Всички жени, които в детските му години се грижеха за него, бяха мъжкарани с лица като армейски ботуши. Все някой ден сочният плод на успеха щеше да бъде негов.

През тази година от войната казармите на полковника бяха под земята. В офицерската столова се веселеше Специалното поделение. Помещението беше претърпано с отрупани с храна и вино дълги маси на дървени магарета, с войници и с поканени да присъстват жени. Въпреки спартанския вид на столовата атмосферата беше празнична – с тази особено трескава празничност, създавана от мъже, чието мото е старото: „Яж, пий и се весели, защото утре ще умрем“.

Полковникът ядеше и пиеше, но все още не се бе развеселил. Макар че се радваше, като гледаше как хората му гуляят, не споделяше тяхното веселие. Още помнеше онова, което те бяха забравили: че всеки момент може да бъде обявена тревога. И тогава ще напуснат пиршеството, ще съберат екипировката си и ще тръгнат нагоре, за да се сблъскат с ония мрачни неща, с които трябваше да се сблъскат.

Всичко това беше част от професията на полковника, неговият живот. Той не роптаеше против нея, нито се боеше; усещаше само лек пристъп на нещо като сценична треска.

Лицата около него се бяха слели в петно. Сега той се вгледа в тях, като разсеяно премисляше колко души и кои точно да го придружат в акцията. Хвърли един поглед и към жените.

Принудени от войната, всички военни се бяха укрили под земята. Условията долу бяха сурови, но изобилните доставки на нови синтетични храни и напитки ги смекчаваха. След десетгодишна война планктонното бренди придобиваше вкус на истинско – тъй като истинското вече не съществуваше. Не бяха синтетични само жените. Те бяха напуснали разрушените градове на повърхността заради относителната безопасност на подземните гарнизонни градчета. По тоя начин повечето бяха спасили живота си само за да загубят човешкия си облик. Сега те се биеха и крещяха на мъжете си, без да ги е грижа дали ще спечелят нещо от това.

Полковникът ги гледаше със състрадание и презрение. Която и

страна да спечелеше войната, жените вече я бяха загубили.

После забеляза едно лице, което нито се смееше, нито викаше.

То беше на жената, която седеше на масата точно срещу него. Тя слушаше един почервенял ефрейтор със замъглени очи, чиято тежка ръка лежеше на раменете ѝ, докато той редеше някаква несвързана печална история. Мери, помисли си полковникът, името и трябва да е просто и мило като Мери.

Лицето ѝ беше съвсем обикновено, като се изключи, че не носеше белезите на порочност и вулгарност, тъй често срещани в тази възраст. Косата ѝ бе светлокестенява, очите – едно огромно сивосиньо. Устните не бяха тънки, при все че лицето ѝ беше слабо.

Мери се извърна, видя, че полковникът я наблюдава и му се усмихна.

Миговете на откровение в човешкия живот винаги идват неочаквано. Полковникът беше обикновен воин, но когато Мери се усмихна, сякаш израсна. Той видя сам себе си – старец на двадесет и няколко години, подчинил всичко лично на военната машина. Това тъжно, красиво, обикновено лице му говореше за всичко, което той беше пропуснал, за всички по-красиви страни на живота, известни само на мъжа и жената, които са се опознали един друг чрез любовта.

То му каза дори повече. Каза му, че дори сега за него не е още прекалено късно. Лицето едновременно обещавахе и укоряваше.

Всичко туй мина през ума на полковника и нещо от него се отрази в очите му. Мери явно разгада изражението му.

– Можеш ли да се махнеш от него? – рече полковникът с нотка на молба в гласа.

Без да погледне войника, чиято ръка толкова тежко лежеше на раменете и, Мери отвърна. В общата врява беше невъзможно да се чуе какво каза. Като видя, че бледите ѝ устни се движат, полковникът, изтерзан, че нищо не чува ѝ викна да повтори изречението.

В този момент зави сирената.

Врявата се удвои. Военната полиция нахълта в столовата, като буташе и риташе пияните, за да ги вдигне на крака, и ги изтикваше извън вратата.

Полковникът се изправи. Наклони се през масата, докосна Мерината ръка и каза:

– Трябва пак да те видя и да говоря с теб. Ако остана жив, утре вечер ще бъда тук. Ще ме чакаш ли?

Бърза усмивка

– Ще бъда тук – рече тя.

Надеждата се пробуди в него. Любов, благодарност и всички скрити извори на неговата природа се вляха във вените му. После той закрачи към изхода.

Отвън чакаше кола. Войниците от Специалното поделение се намъкваха със залитане или бяха набутвани вътре. Щом всички се събраха, вратите се затвориха и машината тръгна с ръмжене нагоре по тунела.

Спря пред Медицинското отделение, където ги очакваха санитарни с алкохоломери. Който помръднеше стрелката, моментално получаваше антитоксично лекарство. Макар че беше пил малко, полковникът също трябваше да се подложи на инжектирането. Алкохолът в кръвта му беше неутрализиран веднага. След пет минути всички в стаята бяха абсолютно трезви. Войната в сегашната ѝ форма беше невъзможно да се води без медикаменти.

Вече по-тихи и със застинали лица, войниците се покатериха обратно в колата. Тя се изкачи по възходящата спирала на тунела и ги остави пред Инструктажа. Сега бяха на повърхността на земята. Тук въздухът не миришеше толкова на застояло.

Придружен от петима подофицери и сержанти, полковникът влезе в Информацията. Останалите от специално подбраните за тая задача хора тръгнаха към агитационния клуб. Въодушевявани с доста осезаеми средства или с действащи на подсъзнанието методи те щяха да се подготвят за бъдещите рискове.

Полковникът и неговата групичка се озоваха пред един бригаден генерал, който заговори веднага щом седнаха.

– Днес за вас имаме нещо специално. Врагът ще опита нова маневра, а ние сме му подготвили нов номер, с който да му противодействаме. За тази задача вие шестимата ще вземете с вас само осемнадесет души. Ще бъдете леко въоръжени и безопасността ви ще зависи от елемента на изненада. Като казвам, че ако всичко върви добре, ще ви очакваме обратно тук след десет часа, не искам да забравяте, че тия десет часа могат фатално да повлияят на целия изход от войната.

Той продължи да обяснява. Картината, която се изгради в мозъка на полковника, беше проста и ясна. Всички подробности, освен ключовите, бяха разкрити. Там, където четиридесет и осмият паралел пресичаше морето, врагът беше събрал значителни сили в една стегорова гора. Зад нея имаше непристъпни канари. На върха им се издигаха петте етажа на стара кръгла дървена постройка. На последния ѝ етаж, който гледаше над върховете на дърветата, беше разположена метеорологична станция.

От нея се виждаше тясната ивица море, която разделяше враговете.

Станцията следеше за благоприятни ветрове. Щом духнеха, щеше да бъде даден сигнал за безмоторните самолети по крайбрежието. Те щяха да бъдат издигнати на буксир и пуснати над вражеската територия. В планерите имаше контейнери с бактерии.

– Ако не приведем незабавно плана си в действие, на нашия гръб ще се стовари голяма чумна епидемия – каза генералът. – На друга военна част е възложена задачата да ликвидира планерите. Вашата работа е да изкарате извън строя метеорологичната станция.

Сега към нас се придвижва област с високо налягане. Прогнозата е, че след десет-дванадесет часа условията за излитане ще бъдат идеални. Трябва да ликвидираме неприятеля преди това.

После той описа силите, с които щяха да се срещнат в гората, откъдето трябваше да минат. Отбраната беше силна, но лошо разположена. Защитени бяха само пътищата, понеже моторизираната атака през гората беше невъзможна.

– Тук, полковник, вече идва вашият ред. Нашите лаборатории са получили наскоро ново лекарство. Доколкото разбирам, това са старите свръхактивни таблетки, но доведени до съвършенство. За съжаление лекарството все още е в експериментален стадий, но безнадеждните положения изискват отчаяни средства...

* * *

Когато инструктажът свърши, останалите от групата се присъединиха към офицерите. Двадесет и четиримата се отправиха към арсенала, където получиха оръжия и бойни униформи.

Навън беше още нощ. Един камион ги отведе до някаква писта. В тъмнината като неясни петна се очертаваха развалините на стар надземен град. Минаха край купища обезвредени вражески гранати. Очакваше ги витлов самолет. За десет минути всички бяха на борда и със затегнати колани.

Влезе докторът. Той щеше да им даде новото лекарство, когато стигнеха до неприятелската гора; сега взеха само подготвителния транквилант в устата като причастие.

Самолетът се изкатери стръмно нагоре. Когато изфучаха високо в стратосферата, двадесет и четиримата мъже изпаднаха в лекарствена забрава. Отдолу, под покрива на нощта, плуваше неприятелската гора.

Спуснаха се почти отвесно и кацнаха на едно папратово поле под сянката на първите дървета. Действието на упойката свърши с

отварянето на люка.

– Сега момчета, тихо – рече полковникът.

Преди да слезе, той свери с пилота хронометъра си. Зазоряваше се и духаше хладен бриз. Големият грозд на централния звезден рой се търкаляше ниско в небето.

Докторът обиколи групата, раздавайки извити като бумеранг капсули, които лягаха плътно между езика и долните зъби.

– Не ги дъвчете, докато полковникът не ви даде знак – каза той. – И помнете, че не трябва да се тревожите за себе си. Стигнете до самолета и ние ще поемем грижата за останалото.

– Страхотни прощални слова – промърмори някой.

Докторът забърза обратно към самолета, който трябваше да отлети веднага, щом слезнат; Специалното поделение щеше да се срещне с друг самолет на друго място след края на акцията. Групата се оттегли в колона по един към дърветата; почти веднага тежки оръдия откриха огън.

– Дръжте си ниско главите. Стрелят по хвъркатото, не по нас – рече полковникът.

Неприятностите дойдоха по-рано, отколкото очакваха. Бликна стробоскопична светлина, нервното ѝ мигане прехвъркваше в разчистената полоса и къпеше всичко по пътя си в бяло. В същото време шлемът на полковника забипка в знак, че радарът го е засякъл.

– Легни! – изрева той.

Когато изпълзяха в една падинка, въздухът се разцепи.

– Сега ще се разделим на пет групи – рече полковникът. – Първа и Втора – отляво, Четвърта и Пета – отдясно. След седемдесет секунди ще свирна; изяжте си хаповете и потегляйте. Хайде!

Двадесет души тръгнаха. Четирима останаха с полковника. Без да обръща внимание на пукотевицата, той следеше най-малката стрелка на хронометъра със свирка в лявата ръка. Както и очакваше, когато свирна, стрелбата вече бе утихнала. Той схруска капсулата си и стана, четиримата го последваха.

Втурнаха се към гората.

Бяха между дърветата. Останалите четири групи – също. Три от тях бяха за отвличане на вниманието. Само една – Четвърта – трябваше наистина да стигне до кръглата сграда по свой собствен маршрут.

Щом навлезнаха в гората, лекарството започна да действа. Леко замайване обхвана полковника, ушите му писнаха. Въпреки това дразнение в крайниците му се разля усещането за пълна хармония. Той

започна да диша по-често, а след това и да мисли и да се движи по-бързо. Скоростта на метаболизма му се увеличаваше.

Тревогата го изпълни веднага, въпреки че бе инструктиран какво може да очаква. Тя дойде отвътре – самата му природа негодуваше и се намесваше със собствения си ритъм. Заедно с нея се появи и образът на Мери, сякаш с подчинението си на това лекарство полковникът по някакъв начин я оскверняваше. После образът и тревогата изчезнаха.

Сега той спринтираше, а неговите хора го следваха. Резнаха се в гъстия храсталак и оставиха полосата зад себе си. Отново лумна претърсващата светлина, която разхвърли мигането си между стволите като объркваща шарка от проблясъци и сенки. Щом тя обхвана Трета група, полковникът откри огън.

Беше действал бързо, почти без да осъзнае, че стреля. Оръжията, които носеха, бяха със специално олекотени спусъци, за да отговарят на новото им темпо.

На изстрела му отговори истинска канонада, но попаденията бяха зад тях. Те се движеха по-бързо. Плъзгаха се чевръсто между стеговорвите дървета. Светлината на утрото им позволи да се огледат наоколо. Отбраната, както Инструктажа бе предвидил, беше разредена. Тичаха, без да спират. Минаха покрай замаскирани коли, танкове, палатки, в някои от които имаше спящи мъже. Заобиколиха ги. Стреляха по всичко, което се движеше. Петдесетпроцентовото ускоряване на възприятията и движенията ги беше направило супермени.

В главата на полковника цареше абсолютно спокойствие. Той се движеше като смъртоносна машина. Образите и звуците идваха със свръхяснота. Той сякаш забелязваше движението, преди още да е започнало. Заобикаляше го свят, изтъкан от шум.

Чуваше бързите удари на сърцето си, чуваше дишането си и дишането на своите другари, чуваше триенето на крайниците им в дрехите. Чуваше пукота на клонките под краката си, слаби викове в гората, далечни изстрели – вероятно отбелязващи местонахождението на някоя от другите групи. Той сякаш чуваше всичко.

Изминаха първата миля за пет минути, втората – за по-малко от четири. От време на време полковникът хвърляше поглед към ръчния си компас, но изглежда някакво тайнствено чувство го водеше във вярната посока.

Когато неочакван залп от фланга уби един човек от групата, останалите продължиха, без да спират. Те като че ли никога нямаше да престанат да тичат. Втората миля беше лесна, по-голямата част от третата –

също. Естествено, врагът беше подготвен за всяка евентуалност, но това не включваше шепа тичащи мъже. Идеята беше твърде смехотворна, за да бъде предвидена. Групата на полковника премина само защото това беше невъзможно.

Сега бяха почти до целта, но за тяхното пристигане явно бе вдигната тревога. Дърветата бяха по-нарядко, железните ограждения бяха подредени, на картечните гнезда имаше хора. Светлината на утрото беше започнала да облагодетелства противника.

– Разпръсни се! – извика полковникът, щом отпред лавна пушка. Гласът му прозвуча странно високо в собствените му уши.

Неговите хора свърнаха встрани, но така, че да се държат под око. Те се движеха като сенки, крайниците им се мяркаха, мозъците горяха. Тичаха. Не стреляха.

Постовите откриха огън. Като пропуснаха четирите призрака, те продължиха да стрелят в очакване на основната група, която така и не пристигна. Призраците се втурнаха, измъчвани най-вече от шума, който като киселина разяждаше тъпанчетата им.

Сбраха се отново за едно последно усилие. Между дърветата се мерзелееше кръгла дървена постройка. Бяха стигнали!

Когато от близката колиба изскочи вражеска група, четиримата стреляха едновременно. Застреляха един картечар, докато насочваше дулото към тях. Хвърлиха експлозиви в покритото с торби с пясък укрепление. След това вече бяха в метеорологичната станция.

Всичко стана както го беше описал Инструктажа. С полковника начело те скочиха на скърцащата вита стълба. Когато се изкачиха, вратите с трясък се разтвориха насреща им. Но врагът се движеше смешно бавно и умря, без да даде изстрел. Догоре стигнаха за броени секунди.

С бумтящи като бутала дробове полковникът отвори широко вратата, единствената врата на този етаж.

Това беше метеорологичното помещение.

Инструментите бяха струпани в безпорядък, свидетелстващ, че неприятелят се е нанесъл съвсем наскоро. Но големите метеорологични карти по стените, всяка с набор от избарни флагчета, не можеха да бъдат събрани.

Неколцина от враговете бяха в помещението. Близката стрелба ги беше обезпокоила. Зад тях се мярна скала и сиво море. Един човек говореше по телефона; другите, като се изключи този, който седеше зад централното бюро, гледаха разтревожено през прозорците. Човекът зад бюрото пръв съзря полковника.

Удивление и страх се изписаха на лицето му. Те накараха мускулите му да се отпуснат и устата му да се отвори. Човекът се плъзна в стола си, като в същото време вдигна ръка, за да докопа оставения на бюрото газов пистолет. За полковника той се движеше като на забавен филм, също както и останалите в помещението се извърнаха слесу врага си със забавени движения.

С висок прилепов писък полковникът леко сви десния си показалец и видя как куршумът се стрелна към целта. Като вдигна две ръце към гърдите си, човекът зад бюрото се катурна от стола и падна до него.

Един от хората на полковника хвърли запалителна граната. Докато тя избухне, те вече бягаха надолу по витата стълба. Вратата отново се отвори срещу тях и те отново стреляха, без да мислят. Отговориха им с огън. Един от мъжете изпищя и плонжира по стълбите надолу с главата. Тримата му другари изтичаха покрай него в гората.

Като установи новия курс, полковникът поведе двамината оцелели към мястото на срещата. Това беше най-лесната част от тяхната акция: втурнаха се към разпръснатия враг от неочаквана посока и изчезнаха, преди той да се осъзнае. Зад тях станцията гореше, пламъците се издигаха високо в новия ден.

По този път трябваше да изминат четири мили. След втората миля максималният ефект от лекарството отмина. Полковникът осъзна, че ненормалната яснота на разума му се притъпява. Продължи да бяга.

Светлината се промъкна на ивици върху горската почва. Всеки отрязък беше невероятно ясен и запомнящ се. Всеки шум под краката беше незабравим. Лекият бриз във върховете на дърветата беше проточен рев – океан, който се разбива в скалите. Той чуваше търкането на костите в ставите си и свистенето на мускулите и сухожилията.

На края на третата миля единият от хората му се стромоляса, без да извика. Лицето му беше почерняло и той, напълно изтощен, удари земята със звука на падащо дърво. Другите не спряха.

Полковникът и неговият другар стигнаха до уговореното място. Те лежах в конвулсии, докато самолетът не дойде за тях. Дотогава се бяха събрали дванадесет гърчещи се мъже – всичко, което беше останало от първоначалната група. Дватама санитарии ги наблъскаха набързо в койките, бучейки спринцовки в ръцете им.

* * *

Сякаш без интервал бяха минали дванадесет часа.

Полковникът отново седеше в офицерската столова. Въпреки

изтощението си беше пожелал да дойде тук. Имаше среща с Мери.

Пиршеството около него се разгаряше с нарастването на нощния прилив на разгула и пиянството. Много от тия мъже, също като самия полковник, се бяха срещнали през деня със смъртта; още повече щяха да се срещнат с нея при изпълнението на една или друга незначителна задача през утрешния ден. Техният дълг беше да оцелеят; здравето им се пазеше в капсули.

Полковникът седеше на края на една дълга маса, близо до стената и пазеше съседния стол, докато помещението се изпълваше. Ушите му бучаха и го боляха от околния шум. Той уморено се оглеждаше наоколо за Мери.

След като мина половин час, усети първото бодване на опасението. Не знаеше истинското ѝ име. Събитията през деня и важността на мисията бяха изтрили спомена за лицето ѝ. Тя се бе усмихнала, да. Изглеждаше съвсем обикновена, да. Но полковникът не знаеше за нея нищо освен надеждата, която бе събудила у него.

Мина час, а съседният стол все още беше празен. Той седеше и седеше, потопен в шум. Вероятно тя беше някъде с пияния, който вчера и прегръщаше с една ръка. Бум, бум, бум, продължаваше безсмислената врява, а столът до него оставаше празен.

Минаваше два през нощта. Помещението отново взе да се изпразва. Тогава изведнъж стана ясно: Мери нямаше да дойде. Тя никога няма да дойде. Той беше само войник; през целия му живот край него щеше да има един празен стол. Никаква Мери не ще дойде никога. При неговия начин на живот, Драллабския начин на живот, нямаше място за Мерита. Полковникът притисна лице в ръцете си, опитвайки се да се погребее в тия твърди длани.

Това беше сънят на сержант Тейлър и той го разбуди, плачещ, в болничното легло.

* * *

Плака, докато виковете на хората от съседните легла не го върнаха към действителността. После лежеше и се чудеше на съня си, без да забелязва болката в разкъсаните си тъпанчета.

Сънят беше чудна смесица от действителност и свръхреалност. Всяка подробност, свързана с нападението, беше акуратно възстановена. Точно по същия начин преди няколко часа бе водил хората си към успеха. Свръхактивните таблетки действаха в съня също като в реалния живот.

– Какво, по дяволите, сънуваше? – попита човекът от съседното легло. – Че някаква мадама ти е вързала тенекия или нещо друго?

Като видя, че устните му се движат, сержант Тейлър кимна леко. Е, те си казаха, че може да има странични ефекти. Може би в момента някой вече измисля лекарство, от което да ти израснат нови тъпанчета...

Само по две подробности неговият сън превъзхождаше действителността.

Той никога не беше търсил съзнателно някоя Мери. Въпреки това властта на съня бе такава, че той знаеше – през целия си живот, при всичкото си кухо подчинение, при всичкия си празен разврат, нещото, което бе търсил, бе една Мери. Знаеше и че сънят вярно е предсказал: в условията на тази война за него никога нямаше да има Мери. Имаше жени, но не и жени като Мери.

Другата подробност допълваше първата...

– Както пишеше, май беше горе? Пак си играеше на войници, а? – предположи оня от съседното легло.

Сержант Тейлър се усмихна безсмислено и кимна на движещите се устни. Сега се намираше в свой собствен свят; и този свят му се нравеше. Да, втората подробност допълваше първата. В съня си той се беше самопроизвел полковник. Това може би беше самовъзвеличаване на сън, но по-вероятно беше да е нещо по-дълбоко – друго късче предзнаменование, съвпадащо с първото.

Сержант Тейлър беше войник. Беше войник още от раждането си, но сега го осъзна изцяло. Това го правеше войник и половина. Мери беше по-нежната, неосъществената страна на живота, страната с празния стол; сега тя бе безвъзвратно изгубена, така че той можеше да става единствено по-твърд, по-упорит, по-мрачен, по-безчувствен. Изглежда от него щеше да се получи великолепен войник.

Без любов – но с куп звездички по пагоните!

Сега сержант Тейлър видя всичко ясно като слънчев лъч. Добре стана, че сънят разпръсна сантименталността му. Той се затресе от смях така, че човекът от съседното легло отново се облещи насреща му.

Ония сигурно ще успеят да измислят някои наистина чудати задачи за човек, който е глух като пън...

КРАЙ

© Брайън Олдис
© Кънчо Кожухаров, превод от английски

Brian Aldiss
Soldiers Running

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/117>]